

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมที่มีต่อครู ต่อเพื่อน และต่อบุคคลทั่วไป ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยดำเนินขั้นตอนการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวนนักเรียน 450 คน (ฝ่ายวิชาการ, 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2552)
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (sample random sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 90 (นิภา

เมธาวีชัย, 2543, หน้า 76) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 405 คน (ดังแสดงในตาราง 1)

ตาราง 1

แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำแนกตามเพศและห้องเรียน

ห้องเรียน	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ม. 1/1	22	19	19	17	41	36
ม. 1/2	22	19	20	18	42	37
ม. 1/3	24	22	19	17	43	39
ม. 1/4	23	21	21	19	44	40
ม. 1/5	24	22	22	19	46	41
ม. 1/6	25	23	21	19	46	42
ม. 1/7	24	22	22	19	46	41
ม. 1/8	25	23	22	19	47	42
ม. 1/9	23	21	24	22	47	43
ม. 1/10	25	23	23	21	48	44
รวม	237	215	213	190	450	405

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 ลำดับการเกิด
 - 1.3 สถานภาพทางครอบครัว
 - 1.4 อาชีพของผู้ปกครอง
 - 1.5 รายได้ของครอบครัว
 - 1.6 ลักษณะทางครอบครัว
2. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การปรับตัวทางสังคม 3 ด้าน คือ
 - 2.1 การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู
 - 2.2 การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อเพื่อน
 - 2.3 การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อบุคคลทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรม การปรับตัวทางสังคมของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ การปรับตัวต่อครู การปรับตัวต่อเพื่อน และการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การปรับตัวทางสังคมของนักเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อบุคคล จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

1. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อครู จำนวน 15 ข้อ
เป็นข้อคำถามเชิงบวก 6 ข้อ และเป็นข้อคำถามเชิงลบ 9 ข้อ
 2. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อเพื่อน จำนวน 15 ข้อ
เป็นข้อคำถามเชิงบวก 7 ข้อ และเป็นข้อคำถามเชิงลบ 8 ข้อ
 3. การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อบุคคลทั่วไป จำนวน 15 ข้อ
เป็นข้อคำถามเชิงบวก 7 ข้อ และเป็นข้อคำถามเชิงลบ 8 ข้อ
- แบบสอบถามมีข้อคำถามทั้งหมด 45 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1 ไม่เห็นด้วย 2 ไม่แน่ใจ และ 3 เห็นด้วย

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การปรับตัวทางสังคม โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่นจากเอกสารและจากรายงานการวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำแนวคิดที่ได้มาประยุกต์เป็นโครงร่างแบบสอบถาม
2. ศึกษารูปแบบของแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แล้วกำหนดขอบเขตของคำถามจากตัวแปรที่จะศึกษาในการปรับตัวทางสังคมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การปรับตัวต่อครู การปรับตัวต่อเพื่อนและการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไป นำข้อมูลที่ได้จากการประยุกต์เป็นโครงร่างแบบสอบถามมาทำการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคม โดยเป็นแบบสอบถามปลายปิด
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษาโครงการและให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป

4. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 22-25) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.92

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีคุณภาพพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในการทดลองโดยใช้แบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ไปทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (sample random sampling) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 405 คน
3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืน 405 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดำเนินการตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วนำไปทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามมาแล้ว นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ทุกฉบับ แล้วดำเนินการ ดังนี้

1. ให้คะแนน ในแต่ละข้อคำถามในแบบสอบถาม

1.1 ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงบวก ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วย ให้ค่าคะแนนเป็น 3

ไม่แน่ใจ ให้ค่าคะแนนเป็น 2

ไม่เห็นด้วย ให้ค่าคะแนนเป็น 1

1.2 ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงลบ ให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วย ให้ค่าคะแนนเป็น 1

ไม่แน่ใจ ให้ค่าคะแนนเป็น 2

ไม่เห็นด้วย ให้ค่าคะแนนเป็น 3

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน เพื่อทราบระดับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นตามแบบประเมินค่าของ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538, หน้า 10) แบ่งคะแนนออกเป็นช่วง แต่ละช่วงมีความหมาย ดังต่อไปนี้

2.34 – 3.00 หมายถึง การปรับตัวอยู่ในระดับมาก

1.67 – 2.33 หมายถึง การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง

1.00 – 1.66 หมายถึง การปรับตัวอยู่ในระดับน้อย

2.2 การเปรียบเทียบแบบ Independent Samples t - test เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีลักษณะทางครอบครัวต่างกัน เป็นรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน คือ การปรับตัวต่อครู การปรับตัวต่อเพื่อน และการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไป

2.3 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนที่มีลำดับการเกิด สถานภาพทางครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกัน เป็นรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน คือ การปรับตัวต่อครู การปรับตัวต่อเพื่อน และการปรับตัวต่อบุคคลทั่วไป ในกรณีที่มีความแตกต่าง ผู้วิจัยใช้วิธีเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ้ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการปรับตัวทางสังคมโดยใช้ t-test เป็นรายข้อ โดยใช้ Item - total Correlation ของเพียร์สัน (Pearson)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 22-25)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบคะแนนของการปรับตัวทางสังคม โดยใช้สถิติค่าที่ t – test แบบที่เป็นอิสระ (Independent Samples t – test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวทางสังคม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ One-way ANOVA

3.3 ทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ่ (Scheffe)